Dosarul nr. 2r-238/24
(2-23177404-02-2r-18012024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Negurița Veaceslav

D E C I Z I E

15 februarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Nelea Budăi
Judecătorii: Marina Anton și Ina Dutca

examinând, în ordine de recurs, cererea de recurs depusă de avocatul Cașu Iulian în interesele lui Țurcan Ion împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2023, emisă la cererea de asigurare a acțiunii înaintată de Rotaru Constantin, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rotaru Constantin către Țurcan Ion privind încasarea datoriei,

a c o n s t a t a t:

La 12 decembrie 2023, Rotaru Constantin s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Țurcan Ion privind încasarea datoriei în mărime de 50.000 EURO și a cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de chemare în judecată se solicită și asigurarea acțiunii, prin instituirea sechestrului asupra sumelor de bani, bunurilor mobile și imobile ce aparțin pîrîtului Țurcan Ion, în suma valorii acțiunii de 50.000 EURO, invocând riscul înstrăinării bunurilor de către ultimul.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2023, a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii, depusă în cadrul cererii de chemare în judecată a reclamantului Rotaru Constantin către Țurcan Ion privind încasarea datoriei. S-a aplicat sechestru asupra sumelor de bani, bunurilor mobile și imobile ce aparțin cu drept de proprietate lui Țurcan Ion (IDNP *****), în limita valorii revendicărilor din acțiune în mărime de 50000 EURO (cincizeci mii euro). S-a pus în sarcina executorului judecătoresc obligația de a identifica și de a evalua bunurile mobile și imobile pe care va aplica sechestru, în limita valorii revendicărilor din acțiune în mărime de 50000 EURO (cincizeci mii euro).

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond din 14 decembrie 2023, la 03 ianuarie 2024, avocatul Cașu Iulian în interesele lui Țurcan Ion a contestat-o cu recurs, invocând că încheierea sus menţionată a primit-o la 27.12.2023, fapt care se

confirmă prin copia plicului poştal anexată la cererea de recurs.

Cu încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2023 nu este de acord, solicită casarea integrală a acesteia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 174 CPC, la cererea participanţilor la proces, judecătorul sau instanţa poate lua măsuri de asigurare a acţiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar crea dificultăţi judecătoreşti sau ar face imposibilă executarea hotărârii judecătoreşti.

Din conţinutul dispoziţiei legale enunţate, deduce că asigurarea acţiunii constă dintr-o totalitate de măsuri silite, temporare, dispuse la solicitarea părţii interesate, menite să garanteze executarea efectivă a unei hotărâri judecătoreşti definitive. Măsurile asigurătorii se aplică doar în cazul în care neaplicarea acestora ar face imposibilă executarea hotărârii judecătoreşti. Astfel, aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii este indisolubil legată de posibilitatea executării eventualei hotărâri judecătoreşti. Or, asigurarea acţiunii trebuie să contribuie real la executarea ulterioară a hotărârii judecătoreşti adoptate şi astfel constituie un mijloc eficient de protecţie a drepturilor subiective ale participanţilor la proces.

Prin urmare, la soluţionarea chestiunii cu privire la aplicarea măsurii de asigurare, instanţa ia în consideraţie toţi factorii şi interesele relevante şi va dispune aplicarea acesteia numai dacă va constata că, în cazul neaplicării, ar face imposibilă executarea hotărârii judecătoreşti.

Totodată, în corespundere cu prevederile art. 175 alin. (l) lit. a) din Codul de procedură civilă, în vederea asigurării acţiunii, judecătorul sau instanţa este în drept să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane.

Potrivit art. 177 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cererea de asigurare a acţiunii se indică motivele şi circumstanţele pentru care se solicită asigurarea acţiuni.

Potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiile sale dacă legea nu dispune altfel.

Urmează de reţinut faptul că, asigurarea acţiunii este un instrument important care, după natura sa, contribuie la protejarea drepturilor părţile în litigiu până la finisarea examinării cauzei în instanţa de judecată. Din circumstanţele speţei, prin prisma normelor de drept menţionate mai sus, conchide că, prima instanţă a ajuns la o concluzie neîntemeiată cu privire la admiterea cererii privind asigurarea acţiunii, or, la caz, nu au fost constatate temeiuri pentru aplicarea sechestrului în limita sumei menţionate.

La pronunţarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, instanţele urmează să verifice: raţionalitatea şi temeinicia

cerinţelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare; probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor asigurătorii; dacă există periculum in mora (pericol de dispariţie, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare); asigurarea unui echilibru între interesele părţilor cointeresate; preîntâmpinarea atingerii intereselor publice sau a intereselor unor terţi în cazul aplicării măsurilor de asigurare; în ce măsură modalitatea de asigurare a acţiunii solicitate e în corelaţie cu obiectul acţiunii înaintate şi dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare).

La caz, reclamantul nu a demonstrat că neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea unei eventuale hotărâri judecătoreşti.

Din materialele cauzei, şi anume însuşi din recipisele anexate de reclamant, reiese că banii care fac obiectul acţiunii au fost transmişi sub formă de împrumut nu pîrîtului Ţurcan Ion, dar unei terţe persoane *****, cu acordul reclamantului Rotaru Constantin. Respectiv, pretenţile de restituire a datoriei urmau să fie înaintate faţă de *****. Instanţa de judecată a depistat acest lucru şi la atras în proces pe ***** în calitate de intervenient accesoriu, însă corect ***** ar trebui să fie pîrît, dar acest lucru rămîne deja la discreţia reclamantului. Astfel, recurentul constată că la moment temeinicia solicitărilor părţii reclamante privind încasarea sumei nu este una certă, urmând a fi stabilită în cadrul examinării pricinii în fond.

Conform hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 32 din 24.10.2003 Cu privire la aplicarea de către instanţele judecătoreşti a legislaţiei ce reglementează asigurarea acţiunii la judecarea cauzelor civile, cu modificările ulterioare, se atenţionează instanţele că, potrivit modificărilor operate în articolul 177 CPC prin Legea nr. 155 din 05.07.2012, cererea de asigurare a acţiunii urmează a fi motivată, indicându-se în aceasta motivele şi circumstanţele pentru care se solicită asigurarea acţiunii.

Banii au fost transmişi lui ***** la 01.01.2020, cu scadenţă la 01.01.2021, acţiunea fiind înaintată în instanţa de judecată abia la 12.12.2023, adică peste 2 ani 11 luni și 12 zile. În această perioadă de timp, de către reclamant faţă de pîrîtul Ţurcan Ion nu a fost înaintată nici o cerere prealabilă privind restituirea acestei sume de bani. Pîrîtul Ţurcan Ion nu a restituit această sumă de bani, deoarece conform recipisei şi situaţiei de fapt banii urmează să fie restituiţi de către *****. Astfel, de către reclamant nu a fost demonstrată existenţa pericolului de dispariţie, degradare, înstrăinare sau risipire a bunurilor pârâtului, circumstanţe care ar indica asupra necesităţii aplicării măsurilor de asigurare. În astfel de împrejurări, conchide că nu există indici obiectivi pentru a presupune că pârâtul va purcede la înstrăinarea bunurilor sale, în scopul de a se eschiva de la executarea eventualei hotărâri.

Aşadar, având în vedere impactul măsurilor de asigurare, acestea nu pot fi aplicate în baza unei temeri, ci trebuie să fie justificate. În caz contrar, persistă

riscul depăşirii scopului asigurării acţiunii, care va echivala cu o încălcare gravă a drepturilor părţii opuse în cadrul procesului civil.

Din raţionamentele expuse, întru asigurarea unui echilibru între interesele părţilor, se impune respingerea cererii privind aplicarea măsurilor de asigurare. În concluzie, a menționat că reclamantul nu a justificat raţionalitatea şi temeinicia măsurii de asigurare solicitate, fapt ce denotă netemeinicia încheierii contestate. Cel mai revoltător este faptul că încheierea contestată este absolut nemotivată, nici măcar formal nu s-au indicat careva motive care ar justifica admiterea cererii de asigurare a acţiunii, nemaivorbind de probatoriu.

La 18 ianuarie 2024, conform fișei de repartizare a dosarului, cauza în ordine de recurs a fost repartizată spre examinare judecătorului raport Nelea Budăi.

Verificând legalitatea încheierii judecătoreşti contestate, pe baza dosarului, a cererii de recurs, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ conchide că recursul este neîntemeiat şi urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanţei de fond, reieşind din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii

În acord cu prevederile art. 181 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă încheierea de asigurare a acțiunii a fost emisă fără știrea recurentului, termenul de depunere a recursului se calculează din ziua în care persoana interesată a aflat despre pronunțarea încheierii.

Colegiul civil reține că cererea de recurs depusă de avocatul Cașu Iulian în interesele lui Țurcan Ion împotriva încheierii primei instanțe este declarată în termenul legal, având în vedere că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost emisă la 14 decembrie 2023, iar cererea de recurs împotriva acesteia a fost depusă la 03 ianuarie 2024, încheierea contestată fiind recepționată la 26 decembrie 2023, conform plicului anexat.

În corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţele judecătoreşti aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile, efectuării actelor de procedură sau executării actelor instanţei judecătoreşti (hotărîri, încheieri, decizii, ordonanţe), precum şi a actelor unor alte autorităţi în cazurile prevăzute de lege.

În acord cu prevederile art. 424 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără

participarea părţilor.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Din materialele cauzei s-a constatat că la 12 decembrie 2023, Rotaru Constantin s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Țurcan Ion privind încasarea datoriei în mărime de 50.000 EURO și a cheltuielilor de judecată.

Totodată, concomitent cu depunerea acțiunii Rotaru Constantin prin cerere a solicitat asigurarea acțiunii, prin instituirea sechestrului asupra sumelor de bani, bunurilor mobile și imobile ce aparțin pîrîtului Țurcan Ion, în suma valorii acțiunii de 50.000 EURO, invocând riscul înstrăinării bunurilor de către ultimul.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2023, a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii, depusă în cadrul cererii de chemare în judecată a reclamantului Rotaru Constantin către Țurcan Ion privind încasarea datoriei. S-a aplicat sechestru asupra sumelor de bani, bunurilor mobile și imobile ce aparțin cu drept de proprietate lui Țurcan Ion (IDNP *****), în limita valorii revendicărilor din acțiune în mărime de 50000 EURO (cincizeci mii euro). S-a pus în sarcina executorului judecătoresc obligația de a identifica și de a evalua bunurile mobile și imobile pe care va aplica sechestru, în limita valorii revendicărilor din acțiune în mărime de 50000 EURO (cincizeci mii euro).

Exprimându-și dezacordul cu încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2023, la 03 ianuarie 2024, avocatul Cașu Iulian în interesele lui Țurcan Ion, a contestat-o cu recurs, invocând argumentele menționate *supra*.

Instanţa de recurs consideră cererea de recurs drept neîntemeiată, iar încheierea contestată întemeiată și legală, reieșind din considerentele ce succed.

Asigurarea acțiunii civile este instituția de drept procesual civil care constă dintr-o serie de măsuri silite, temporare şi urgente, ce pot fi aplicate de instanță, la cererea părții interesate, cu scopul de a asigura o bună finalitate a procesului civil, și anume, executarea efectivă a unei hotărâri judecătorești definitive.

În conformitate cu prevederile art. 174 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la cererea participanţilor la proces, judecătorul sau instanţa dispune în aceeaşi zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătoreşti.

Sub acest aspect, Colegiul civil notează că asigurarea acţiunii reprezintă totalitatea măsurilor care garantează executarea hotărârii judecătoreşti în cazul admiterii cerinţelor înaintate de către reclamant. Aceasta este una din garanţiile principale ale apărării drepturilor cetăţenilor şi persoanelor juridice.

În acord cu prevederile art. 175 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

în vederea asigurării acţiunii, judecătorul sau instanţa este în drept să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane.

În corespundere cu prevederile art. 177 alin. (1) și (2) al Codului de procedură civilă, în cererea de asigurare a acţiunii se indică motivele şi circumstanţele pentru care se solicită asigurarea acţiunii. Cererea de asigurare a acţiunii se soluţionează de către judecătorul care examinează cauza în ziua depunerii, fără înştiinţarea pârâtului şi a celorlalţi participanţi la proces.

Reieșind din prevederile normelor de drept enunțate, se reține că asigurarea acțiunii poate fi acceptată doar în prezența condiției prevăzută de norma de drept indicată: că neaplicarea măsurii de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, fiind prezente condițiile de rezonabilitate și temeinicie a pretențiilor reclamantului de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii; probabilitatea cauzării prejudiciului semnificativ reclamantului în cazul neaplicării măsurii de asigurare a acțiunii și menținerea echilibrului între interesele reclamantului și ale pârâtului.

Așadar, ținând cont de faptul că măsura de asigurare a acțiunii are un caracter provizoriu, impunând anumite limite exercițiului drepturilor pârâtului asupra bunurilor și a mijloacelor financiare, fiind reglementată în scopul evitării producerii unor pagube iremediabile drepturilor reclamantului și având în vedere valoarea acțiunii care este impunătoare în mărime de 50000 euro, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la necesitatea admiterii cererii de asigurare a acțiunii.

De asemenea, Colegiul civil analizând memoriul încheierii supuse recursului, constată că instanţa de fond, admițând cererea de aplicare a măsurii de asigurare a acţiunii, a analizat raționalitatea şi temeinicia cerinţelor intimatului privind aplicarea măsurilor de asigurare, faptul că neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar putea face imposibilă executarea unei eventuale hotărâri judecătoreşti și în ce măsură modalitatea de asigurare a acţiunii solicitate e în corelaţie cu obiectul acţiunii înaintate, iar ca urmare a pronunţat o soluţie corectă privind aplicarea măsurii de asigurare a acţiunii.

Totodată, instanța de recurs consideră necesar să sublinieze că aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii nu perturbează posesia şi deţinerea bunurilor de către proprietar, având un caracter temporar şi au ca scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului măsurii de asigurare, fără a examina fondul cauzei. Prin urmare, nu pot fi reținute afirmațiile recurentului, în susținerea cerinței de admitere a cererii de recurs, faptul că împrumutul nu a fost acordat lui Țurcan Ion, dar unei alte persoane, or, argumentele în cauză țin de fondul cauzei.

Prin urmare, argumentele recurentului nu pot fi reținute, or acestea se referă la temeinicia acțiunii înaintate, depășind obiectul de examinare a cererii privind

asigurarea acțiunii. Astfel, la caz, nu se supune examinării fondul cauzei, fiind irelevante afirmațiile recurentului pe marginea acțiunii înaintate împotriva sa.

Or, măsurile de asigurare reprezintă o totalitate de măsuri silite temporare dispuse de către judecător sau instanţa de judecată, cu scopul de a garanta executarea unei eventuale hotărâri, având următoarele particularități: sunt urgente (chestiunea privind aplicarea sau refuzul aplicării lor se soluţionează rapid şi într-o procedură simplificată); - au un caracter temporar; - au drept scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului; - urmează să fie în concordanţă cu obiectul acţiunii.

În acest context, instanța de recurs relevă că în cauza CtEDO nr. 18465/91 Air Canada vs. Regatul Unit (p. 32 şi 33), Curtea a reţinut că măsura sechestrului judiciar (în speţă - sechestrul asigurator) reprezintă o reglementare a folosinţei bunurilor, mai exact, un control privind utilizarea bunului, astfel că titularului îi este limitat atributul de folosinţă din componenţa dreptului de proprietate.

Totodată, în cauza Prodan vs. Moldova (cererea nr. 49806/99), Curtea a stabilit că articolul 6§1 asigură oricărei persoane dreptul de a înainta orice pretenţie cu privire la drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil în faţa unei instanţe judecătoreşti sau tribunal; în acest fel, el cuprinde „dreptul la o instanţă”, din care dreptul de acces, adică dreptul de a institui proceduri în faţa instanţelor judecătoreşti în litigii civile, constituie un aspect. Totuşi, acest drept ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui Stat Contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă şi obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părţi. Ar fi de neconceput ca articolul 6 § 1 să descrie în detaliu garanţiile procedurale oferite părţilor aflate în litigiu - proceduri care sunt echitabile, publice şi prompte - fără a proteja executarea hotărârilor judecătoreștii.

Analizând încheierea primei instanțe supuse recursului, instanța de recurs constată că prima instanță nu a defavorizat cealaltă parte, măsura de asigurare, fiind doar un mijloc temporar de asigurare a executării unei eventuale hotărâri judecătorești.

De asemenea, dacă părțile se consideră prejudiciate prin aplicarea măsurilor de asigurare, pot intenta o acțiune în repararea prejudiciului în baza hotărârii emise, în condițiile stabilite de lege, or, după decăderea circumstanțelor care au dus la aplicarea măsurilor de asigurare să solicite anularea acestora.

Pe cale de consecință, instanța de recurs ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii instanței de fond cu privire la asigurarea acțiunii ca întemeiată şi legală.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

d e c i d e :

Respinge cererea de recurs depusă de avocatul Cașu Iulian în interesele lui

Țurcan Ion împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2023.

Menţine încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2023, emisă la cererea de asigurare a acțiunii înaintată de Rotaru Constantin, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Rotaru Constantin către Țurcan Ion privind încasarea datoriei.

Decizia rămâne irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii: Marina Anton

Ina Dutca